

Stiftelsesklagenemnda

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2024/0926

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av klage av 20. mars 2024 fra A på Stiftelsestilsynets vedtak av 1. mars 2024.

Saken gjelder Stiftelsestilsynets vedtak om å avslå klagers søknad om oppheving av båndlegging av pliktdelsarv, jf. arveloven 1972 § 32 første ledd, jf. fjerde ledd.

Spørsmålet i klagesaken er om vilkårene for oppheving av båndlagt pliktdelsarv i stiftelsesloven § 46 første ledd er oppfylt, jf. arveloven 1972 § 32 fjerde ledd.

1 Stiftelsesklagenemndas kompetanse og sammensetning

Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i samsvar med blant annet arveloven og stiftelsesloven.

Stiftelsesklagenemnda kan prøve alle sider av saken, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34. Klagen er fremsatt i rett tid og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.

Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok lederen Gudmund Knudsen og medlemmene Kamilla Silseth og Henning Sollid.

2 Sakens bakgrunn i hovedtrekk

B (heretter også testator) opprettet testament 5. oktober 2011. I testamentet ble det blant annet inntatt følgende bestemmelser om livsarvingenes arverett:

«[...] Mine respektive barn og barnebarns arv etter meg skal være omfattet av beslagsforbud i henhold til dekningslovens bestemmelser, således at det ikke ved utlegg eller konkurs skal kunne søkes dekning i formuesgoder jeg etterlater meg for gjeld som erververen har pådratt seg før overdragelsen blir gjennomført. Forbeholdet om privat beslagsforbud skal også omfatte avkastning av formuesgoder jeg etterlater meg og gjeld som erververen pådrar seg etter at overdragelsen er blitt gjennomført. Jeg bestemmer i denne forbindelse at erververen ikke skal ha adgang til å gjøre seg nytte av formuesgodet ved salg eller pantsettelse eller på lignende måte. Jeg viser til dekningslovens §§ 3-1 og 3-2. [...]»

Testator døde i august 2021. Fra 2001 og fram til sin død satt testator i uskiftet bo etter sin avdøde ektefelle, C. Stiftelsesklagenemnda forstår saken slik at boet etter testator og hans ektefelle er under privat skifte.

Testators sønn, D, ga 9. januar 2024 avkall på sin del av arven etter sin far og mor, slik at hans arvelodd tilfaller hans to døtre, E og A, jf. arveloven 2019 § 74 første ledd.

Testators sønnedøtre, E og A, ved advokat Berit V. J. Stubsjøen søkte 1. februar 2024 om oppheving av bestemmelsene i testators testament om båndlegging av deres pliktdelsarv. Søknaden var begrunnet slik:

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

«Bakgrunnen for at arvelater i sin tid nedla beslagsforbud og oppstilte rådighetsbegrensninger i sitt testament, antas å være at sønnen [D] hadde økonomiske problemer. I og med at [D] har gitt avkall på sin arvelodd, er imidlertid denne begrunnelsen ikke lenger til stede. Det er heller intet av hensyn til arvingene [E] og [A] som tilsier at bestemmelsene bør opprettholdes. - Snarere tvert imot; for dem er bestemmelsene åpenbart uheldige og uten rasjonell begrunnelse. Begge har ordnet økonomi, og er uten betalingsanmerkninger. [E] er uføretrygdet, og har egen bolig. [A] er fast ansatt i 100 % stilling som fagbioingeniør ved [...]. [...]»

Stiftelsestilsynet avslo søknaden fra A om oppheving av båndlagt pliktdelsarv ved vedtak av 1. mars 2024.

A (heretter klager) påklaget vedtaket 20. mars 2024.

Stiftelsestilsynet vurderte saken på nytt, men fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket. Tilsynet sendte 6. juni 2024 klagesaken til Stiftelsesklagenemnda sammen med sin innstilling i saken.

Stiftelsesklagenemnda holdt nemndsmøte og avgjorde saken 28. oktober 2024.

3 Stiftelsestilsynets vedtak

Vedtaket av 1. mars 2024 lyder:

«Søknad om oppheving av bestemmelse om båndlagt pliktdelsarv tilhørende [A], fnr. [...], inntatt av [B], fnr. [...], i testamente av 5. oktober 2011, avslås.»

Stiftelsestilsynets avslag er begrunnet med at vilkårene for båndlegging av pliktdelsarven i arveloven av 1972 § 32 er oppfylt, og at vilkårene for oppheving av båndleggingen i stiftelsesloven § 46 første ledd ikke er oppfylt i saken.

Tilsynet har lagt til grunn at søknaden må behandles etter arveloven av 1972 § 32, jf. overgangsreglene i arveloven av 2019 § 180 fjerde ledd fordi testator døde innen ett år etter arveloven av 2019 trådte i kraft.

Tilsynet viser til at det etter arveloven av 1972 § 32 første ledd kreves «særlege tilfelle» for at en arvelater kan båndlegge pliktdelsarv. Tilsynet mener at dette vilkåret er oppfylt i saken. Tilsynet viser til at det kan utledes fra forarbeidene til arveloven av 2019 § 53 at ung alder, under 25 år, er et så tungtveiende moment at det omfattes som et særlig tilfelle etter arveloven av 1972 § 32. Tilsynet har vurdert det slik at klagers unge alder, 23 år, dermed er et slikt særlig tilfelle som tilsier at testator kunne båndlegge pliktdelsarven.

Tilsynet legger ut fra opplysningene i saken til grunn at den økonomiske situasjonen til sønnen var motiverende for at testator tok inn beslagsforbud i testamentet. Tilsynet har videre vist til at båndleggingen i testamentet fremstår som nøye gjennomtenkt og uttrykkelig omtaler både barn og barnebarn. Dette taler mot at sønnens økonomiske situasjon alene var motiverende for båndleggingen. Etter tilsynets mening kan det ikke ses bort fra at arvelater også ønsket å sikre arven ettersom et arveberettiget barnebarn ennå var ungt på arvefallstidspunktet.

Tilsynet mener at det er ingen opplysninger i søknaden som tilsier at noen av de alternative vilkårene for oppheving etter de strenge bestemmelsene i stiftelsesloven § 46 første ledd er oppfylt i denne saken.

4 Klagers anførsler

Klager ber om at tilsynets vedtak omgjøres, slik at bestemmelsen i testamentet om båndlegging av klagers arv oppheves.

Klagers anførsler kan oppsummeres slik:

- Tilsynet kan ikke anvende arveloven av 1972 § 32 første ledd slik at alder under 25 år alltid er et «særleg tilfelle» etter bestemmelsen. Etter klagers syn må hver sak vurderes konkret, ut fra den enkelte saks faktum.
- Tilsynet har sett bort fra at arveloven av 1972 § 32 første ledd oppstiller to kumulative vilkår for båndlegging av pliktdelsarv. I tillegg til at det må foreligge «særlege tilfelle» gjelder også et krav om at «omsynet til arvingen taler for det». Tilsynet har ikke foretatt en vurdering av om en båndlegging vil være til beste for klager. Hadde så blitt gjort ville konklusjonen blitt at båndleggingen ikke er i hennes interesse. Klager har ikke noe beskyttelsesbehov, verken ut fra økonomi eller personlige forhold for øvrig. Klager er 24 år gammel, fullt ut i stand til å ta vare på seg selv og forsørge seg selv. Klager er også ferdig med sin utdanning og er fast ansatt i full stilling.
- Lovens system er at arv ikke skal båndlegges for friske personer som kan ivareta seg selv og sin økonomi. Tilsynets generelle henvisning til lovforarbeidenes omtale av ungdommer som ikke engang er ferdig med videregående skole, eller personer som pga. rusbruk, psykiske vansker eller andre personlige forhold har særlig beskyttelsesbehov, er ikke relevante i denne saken.
- Testator hadde ikke klager i tankene da han inntok bestemmelsen om båndlegging av arven i sitt testament. Bestemmelsen antas å være motivert av at testators sønn hadde økonomisk problemer. Testator fordelte arven etter seg med 1/3 til hvert av sine to barn, mens han testamenterte den fri 1/3 til barnebarnet F. På tidspunktet for testamentets opprettelse var F kun 9 år gammel. Sett på denne bakgrunn var rådighetsinnskrenkningene i testamentet forståelige fra testators side.
- Arveloven § 57 slår fast at et testament skal tolkes i samsvar med det testator mente, dvs. en subjektiv fortolkning så langt denne kan bringes på det rene. Tilsynet kan derfor ikke tolket testamentet på bakgrunn av hva en «ikke kan se bort fra». I sitt testament navngir testator uttrykkelig både sønnen og datteren som sine arvinger. Lest etter sin ordlyd, og i tråd med tolkningsregelen i arvelovens § 57, kan en trygt legge til grunn at testator ikke så for seg at hans to sønner skulle ta arv etter ham. Som følge av at sønnen, etter farens død, har gitt avkall på sin arverett, har hans to døtre likevel trådt inn i arverekken. Testators begrunnelse for båndlegging av arven gjelder ikke i forhold til disse to arvingene.
- I alle tilfelle kan ikke tilsynet tolke testamentet slik at en båndlegging av arven til testators to sønner automatisk og minimum skal gjelde fram til de fyller 25 år. Hvis båndleggingen ikke (lenger) har noen rasjonell begrunnelse, må den oppheves. I dette tilfellet er vilkårene for oppheving i stiftelseslovens § 46 første ledd bokstavene b, c og d, oppfylt. I forhold til klager er båndleggingen av arven både åpenbart unyttig, uheldig og ufornuftig, jf. nærmere begrunnelse gitt over. Båndlegging av arven til klager, som er 24 år gammel og selvforsørgende, er også i strid med testators forutsetning for bestemmelsen.

5 Stiftelsestilsynets innstilling i klagesaken

Stiftelsestilsynet har i innstillingen i klagesaken kommet til at det ikke er nye opplysninger i klagen som endrer tilsynets vurdering av saken. Tilsynet har derfor opprettholdt sitt tidligere vedtak i saken, og fastholder i det vesentlige begrunnelsen for vedtaket. Tilsynet har følgende ytterligere bemerkninger:

- Tilsynet påpeker at det i sin avgjørelse drøfter vilkåret i arveloven 1972 § 32 første ledd om at pliktdelsarven kan båndlegges «i særlege tilfelle». Tilsynet peker i denne

sammenheng på at Stiftelsesklagenemnda i avgjørelser fra 2020, blant annet sak 2020/0916, har gitt uttrykk for at tilsynet ikke har en alminnelig myndighet til å prøve om de skjønnsmessige vilkårene for båndlegging etter arveloven 1972 § 32 første ledd er oppfylt. Etter nemndas syn er tilsynets myndighet begrenset til å vurdere om omdanningsvilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd gir grunnlag for å endre eller oppheve båndleggingen. Til dette har tilsynet bemerket at bakgrunnen for tilsynets praksis med å vurdere vilkårene i arveloven 1972 § 32 første ledd direkte, er en klageavgjørelse fra Justisdepartementet av 20. januar 2008 med ref. 200704085. Etter Justisdepartementets mening plikter tilsynet også å vurdere en søknad om oppheving av båndlegging i forhold til kriteriene i arveloven 1972 § 32 første ledd. Ettersom tilsynet ikke hadde gjort dette, men bare vurdert spørsmålet etter vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd, opphevet departementet tilsynets vedtak som ugyldig.

- Det er ikke praktisk mulig for tilsynet, i denne eller i tilsvarende saker, å foreta en vurdering av hvordan ung alder påvirker den enkelte arving. Når lovgiver har valgt å gi en bestemmelse med en absolutt grense på 25 år i gjeldende arvelov av 2019 § 53, mener tilsynet at det nettopp er ut fra en erkjennelse av at det vil være for krevende og usikkert for både arvelater og arvinger å la skjønnsmessige vurderinger være avgjørende for hvem som må finne seg i en båndlegging på grunn av ung alder, og hvem som skal slippe. Tilsynet finner det derfor riktig å legge til grunn uttalelser i forarbeidene til arveloven av 2019 om bakgrunnen for 25-årsgrensen i denne loven § 53 i vurderingen av om det foreligger «særlege tilfelle» etter arveloven 1972 § 32 første ledd. Dersom Stiftelsesklagenemnda er av en annen oppfatning, mener tilsynet at det vil være svært viktig å få klare føringer på hvilke omstendigheter som skal vektlegges i en vurdering av om ung alder er å anse som et særlig tilfelle.
- Tilsynet kjenner verken til retts- eller forvaltningspraksis der en båndlegging er blitt opphevet selv om det foreligger et «særleg tilfelle», men bare fordi vilkåret i arveloven 1972 § 32 første ledd om at «omsynet til arvingen talar for det» ikke er oppfylt. Bakgrunnen for dette er trolig at en slik skjønnsmessig vurdering vil bli for vanskelig å håndtere, og er mer tenkt som en sikkerhetsventil med tanke på helt ekstraordinære tilfeller. Tilsynet kan ikke se at det er opplysninger i denne saken som gjør klagers situasjon ekstraordinær.

6 Stiftelsesklagenemndas syn på saken

Saken gjelder søknad om oppheving av båndlagt pliktdelsarv.

Adgangen til å båndlegge pliktdelsarv var i den tidligere arveloven av 1972 regulert i § 32. Den nye arvelov av 14. juni 2019 nr. 21 trådte i kraft 1. januar 2021. I den nye arveloven er adgangen til å båndlegge pliktdelsarv regulert i loven § 53. Arveloven 2019 fastsetter overgangsregler i § 180 der fjerde ledd gjelder gyldigheten av eldre testamentariske disposisjoner, herunder arvelaterens adgang til å rå over pliktdelsarv. Bestemmelsens andre setning lyder slik:

«Om en testamentarisk disposisjon ligger innenfor rammen av det arvelateren kan rå over etter reglene om pliktdelsarv, avgjøres likevel etter §§ 50 til 55 i denne loven når arvelateren dør senere enn ett år etter lovens ikrafttredelse. Dør arvelateren før dette tidspunktet, gjelder reglene i lov 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m. kapittel IV.»

I denne saken døde testator i august 2021, altså under ett år etter ikrafttredelsen av den nye arveloven. Det er dermed den tidligere arveloven som gjelder for spørsmålet om arvelaterens adgang til å rå over pliktdelsarv i denne saken, jf. § 180 fjerde ledd andre setning.

Arveloven 1972 § 32 første ledd lyder:

«Arvelateren kan i særlege tilfelle, og når omsynet til arvingen taler for det, i testament fastsetje innskrenking av retten til å rå over pliktdelsarv.»

Testamentsbestemmelsen om båndlegging av pliktdelsarven i saken her omfattes av den gjengitte bestemmelsen. Etter arveloven 1972 § 32 fjerde ledd første punktum har Stiftelsestilsynet myndighet til å endre eller oppheve et påbud fra arvelater om båndlegging av pliktdelsarv. Bestemmelsen lyder:

«Påbod frå arvelataren kan brigdast eller opphevast etter reglane i lov om stiftelser.»

Selv om det er de gjengitte bestemmelsene i arveloven 1972 som gjelder i saken, nevner nemnda likevel at i gjeldende arvelov av 2019 § 53 første ledd er første ledd i arveloven 1972 erstattet av denne bestemmelsen:

«Når det må anses å være til det beste for livsarvingen, kan arvelateren ved testament fastsette begrensninger for livsarvingens råderett over pliktdelsarven frem til livsarvingen fyller 25 år. Avkastningen av arven tilfaller uansett livsarvingen.»

Etter denne bestemmelsen er testators kompetanse til å båndlegge pliktdelsarven dels utvidet og dels begrenset i forhold til den tidligere loven. Kravet i den tidligere loven om at båndlegging bare kan skje i «særlege tilfelle» er sløyet. På den andre siden faller båndleggingen bort når livsarvingen fyller 25 år.

Bestemmelsen i 1972-loven § 32 fjerde ledd om Stiftelsestilsynets myndighet til å oppheve og endre testamentariske pålegg om båndlegging er videreført i 2019-loven § 53 fjerde ledd. Bestemmelsen får likevel mindre betydning under den någjeldende loven fordi båndleggingen nå etter loven § 53 første ledd faller bort når livsarvingen fyller 25 år.

Stiftelsestilsynet har i sin avgjørelse i saken hovedsakelig drøftet spørsmålet om båndleggingen gjelder et «særleg tilfelle» som etter arveloven § 32 første ledd er et vilkår for arvelaterens kompetanse til å båndlegge pliktdelsarven, og har konkludert med at dette er tilfelle. Om vilkårene i stiftelsesloven som det vises til i arveloven 1972 § 32 fjerde ledd om Stiftelsestilsynets myndighet til å oppheve eller endre en testamentarisk bestemmelse om båndlegging, uttaler bare Stiftelsestilsynet at *«Det er ingen opplysninger i søknaden som tilsier at noen av de alternative vilkårene for oppheving etter de strenge bestemmelsene i stiftelsesloven § 46 første ledd, er oppfylt i denne saken»*.

Når Stiftelsestilsynet baserer avgjørelsen på en prøving av om vilkåret i arveloven § 32 første ledd om at båndleggingen må gjelde «særlege tilfelle», har dette etter det nemnda forstår bakgrunnen i den avgjørelsen av Justisdepartementet fra 2008 som det er vist til foran i punkt 5. Her tolker departementet arveloven 1972 § 32 fjerde ledd slik at Stiftelsestilsynet også kan prøve en båndlegging av pliktdelsarv i forhold til kriteriene i loven § 32 første ledd.

Dette er tolking av Stiftelsestilsynets kompetanse etter arveloven § 32 fjerde ledd som ikke deles av Stiftelsesklagenemnda.

I Stiftelsesklagenemndas avgjørelser i sakene 2020/0914, 2020/0915 og 2020/0916 heter det om betydningen av henvisningen til stiftelsesloven:

«Når det i lovbestemmelsen er vist til «reglane i lov om stiftelser», må dette forstås slik at spørsmålet om å endre eller oppheve en båndlegging skal vurderes med utgangspunkt i de materielle vilkårene for omdanning i stiftelsesloven § 46 første ledd. Slik bestemmelsen i arveloven § 32 fjerde ledd første punktum er formulert – bestemmelsen gjelder endring eller opphevelse av en båndlegging - må bestemmelsen forstås slik Stiftelsestilsynets myndighet forutsetter en i utgangspunktet gyldig fastsatt båndlegging. Bestemmelsen gir ikke Stiftelsestilsynet en alminnelig myndighet til å prøve om de skjønsmessige vilkårene for

båndlegging etter arveloven § 32 første ledd er oppfylt. Stiftelsestilsynets oppgave etter arveloven § 32 fjerde ledd første punktum er begrenset til å vurdere om omdanningsvilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd gir grunnlag for å endre eller oppheve et påbud om båndlegging av pliktdelsarven. Slik forstås også LB-2016-156932 der det som grunnlag for Stiftelsestilsynets myndighet til å oppheve en båndlegging av pliktdelsarv vises til stiftelsesloven § 55 som blant annet gir omdanningsvilkårene i stiftelsesloven § 46 tilsvarende anvendelse på en del andre rettsdannelser enn stiftelser.»

Det gjengitte er fulgt opp i nemndas senere praksis, se sak 2022/0998.

Stiftelsesklagenemnda ser ikke grunn til å fravike sin tidligere praksis, og legger i samsvar med dette til grunn at tilsynets kompetanse er begrenset til å prøve om en testamentarisk båndlegging kan oppheves eller endres etter reglene i stiftelsesloven § 46 første ledd. Dette betyr at vilkårene i arveloven 1972 § 32 første ledd som begrenser testators kompetanse til å båndlegge pliktdelsarven ikke kan prøves av Stiftelsestilsynet. Dette er en tolking av bestemmelsen som også er lagt til grunn av lagmannsretten i LB-2016-156932 som det er vist til i det gjengitte. Her vurderer retten prejudisielt om vilkåret om «særlege tilfelle» er oppfylt, riktignok uten å konkludere. Når det derimot gjelder vilkårene for oppheving eller endring av båndleggingen etter loven § 32 fjerde ledd, viser retten til Stiftelsestilsynet.

Stiftelsesklagenemnda går etter dette ikke nærmere inn på Stiftelsestilsynets vurdering av om vilkåret i arveloven 1972 om «særlege tilfelle» er oppfylt i saken, heller ikke om det i denne sammenheng kan tas hensyn til livsarvingens alder. En annen sak er at alderen kan være et hensyn som er av betydning for spørsmålet om båndleggingen kan oppheves etter stiftelsesloven § 46 første ledd. Det kommer vi tilbake til.

Det som etter dette er det sentrale spørsmålet i saken er om forholdene har endret seg slik at en av omdanningsgrunnene i stiftelsesloven § 46 første ledd er oppfylt. Om så er tilfelle kan båndleggingen av klagerens pliktdelsarv oppheves eller endres i samsvar med arveloven § 32 fjerde ledd første punktum.

Stiftelsesloven § 46 første ledd lyder:

«Omdanning kan foretas når en bestemmelse i vedtektene eller den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen

a) ikke lar seg etterleve, for eksempel fordi stiftelsens kapital er utilstrekkelig til å tilgodese dens formål på en rimelig måte,

b) er åpenbart unyttig,

c) er i strid med hensikten i den disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, for eksempel fordi oppretterens forutsetninger for bestemmelsen har sviktet, eller

d) er åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig.»

Bestemmelsen setter strenge rammer for når det kan foretas omdanning, eller – i vår sak – når båndleggingen av klagers pliktdelsarv kan oppheves eller endres. I saken her er det vilkårene i første ledd bokstav b, c og d som kan være aktuelle. Nemnda forstår det slik at også klageren mener at det er disse alternativene som er de relevante i saken. Som nevnt foretar Stiftelsestilsynet ingen egentlig drøftelse av forholdet til vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd.

Vilkåret i bokstav c åpner for å oppheve båndlegging av pliktdelsarv dersom testators forutsetninger for båndleggingen har sviktet. I saken her blir da spørsmålet hva som var testators vilje og dermed hans forutsetninger med båndleggingen av pliktdelsarven, og om hans forutsetning har sviktet på en relevant måte.

Testamentsbestemmelsen i seg selv gir ingen konkret veiledning om grunnen til båndleggingen av pliktdelsarven som kan si noe om forutsetningen for bestemmelsen. Slik bestemmelsen er formulert gjelder båndleggingen alle arvingene – både for testators barn og barnebarn – uten at det er gitt noen nærmere grunn for båndleggingen. Hvorvidt dette var en gjennomtenkt formulering fra testators side, eller om det bare var gjengivelse av en standardformulering er en annen sak. Den eneste konkrete opplysningen i saken om grunnen til båndleggingen er klagerens opplysning om at testators sønn hadde økonomiske problemer, og at dette var motiverende for at testator tok inn bestemmelsen om beslagsforbud. Stiftelsestilsynet legger denne opplysningen til grunn, men uten å gå nærmere inn på dette i forhold til alternativet i bokstav c i stiftelsesloven § 46 første ledd. Selv om det ikke er gitt nærmere opplysninger om sønnens økonomiske problemer, finner Stiftelsesklagenemnda at det ikke er grunn til å tvile på at dette må ha vært en viktig grunn til båndleggingen. Det er iallfall ikke opplyst noe om annen grunn. Ved båndleggingen får testators sønn selv ikke adgang til å nyttiggjøre seg arven ved salg eller pantsettelse, men samtidig blir arven unntatt fra kreditorbeslag. Riktignok kan testator også hatt det mindreårige barnebarnet, som også er tilgodesett i testamentet i tankene, men i forhold til testators sønn har nemnda vanskelig for å se at begrunnelsen kan ha vært en annen enn hans økonomiske situasjon.

Etter det som er opplyst i søknaden har testators datter, G, søkt om, og fått opphevet den testamentariske båndleggingen av sin del av arven. Stiftelsestilsynet kommenterer ikke dette nærmere verken i vedtaket eller i sin innstilling i klagesaken, og Stiftelsesklagenemnda har ikke hatt tilgang til tilsynets vedtak om å oppheve båndleggingen av Gs arv.

Stiftelsesklagenemndas konklusjon er etter dette at når testators sønn har gitt avkall på arven til fordel for klageren og hennes søster, er forutsetningen for båndleggingen borte for hans vedkommende slik at båndleggingen kan oppheves i medhold av stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav c.

Uten at det er avgjørende i forhold til vilkåret i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav c, legger nemnda i saken også vekt på at klager vil fylle 25 år 29. mars 2025, altså om omtrent fem måneder. Skulle saken vært behandlet etter den någjeldende arveloven ville da båndleggingen falt bort av seg selv, jf. arveloven 2019 § 53 første ledd. Så vidt nemnda forstår er Stiftelsestilsynets praksis etter arveloven av 1972 at det opphever båndlegging etter at arvingen fyller 25 år, med mindre det foreligger andre særlige grunner for at den bør videreføres. Ut fra opplysningene i saken, kan ikke nemnda se at det er tilfelle i saken her. For nemnda framstår det da som unødig formalistisk å henvise klageren til å søke på ny etter at hun fyller 25 år.

7 Vedtak

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 1. mars 2024 oppheves. Bestemmelsen om båndlegging og beslagsforbud i Bs testament av 5. oktober 2011 punkt 3 oppheves for så vidt gjelder arven til A.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 28. oktober 2024

Gudmund Knudsen

Leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur